

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei.

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Facultate de Medicină și la Sibiu

Incheiam articolul privitor la petrecerea Universității Ardealului în orașul nostru (vezi nr. 101 a. c.), exprimând o dorință: după înapoierea ei la Cluj, să rămână Facultate de Medicină și la Sibiu.

Nu știm încă ce ecou a putut avea această dorință acolo unde trebuie, dar suntem siguri că ea este împărtășită de toată suflarea românească din orașul nostru și din împrejurimi, iar regiunile învecinate cu „Mărginenimea” ar saluta cu bucurie îndeplinirea ei, din considerentele pe cari o să le înșirăm mai la vale.

În chestiuni de natura aceasta, firește că ultimul cuvânt îl au specialiștii. Prin urmare, Universitatea Ardealului este chemată să facă recomandările legiuite pe lângă autoritățile de Stat. Și recomandările ei, nu ne îndoim cătuși de puțin, vor ține seamă în prima linie de situația și nevoile sanitare ale țării. Cea dintâi, este îngrijorătoare. Asta, modest spus. Pricina de căpetenie a acestei stări, care prin comparație cu realitățile de aiurea nu ne onorează cătuși de puțin, iar în interior ne păgubește considerabil, — a se vedea bunăoară procentul înspăimântător de ridicat al mortalității infantile — zace în insuficiența asistenței medicale.

Avem prea puțini medici. Lucrul acesta îl știm de mult — și îl știm bine, căci statisticile oficiale sunt la îndemâna oricui, iar contactul cu cunoscătorii în materie nu face decât să confirme datele lor.

E adevărat că cele trei Facultăți de Medicină ale noastre (București, Cluj și Iași), au fost foarte populate în anii din urmă. Ministerul Sănătății, în colaborare cu cel al școlilor, recunoscând necesitatea imperioasă a corpului medical, a făcut cele mai mari înlesniri tinerilor bachelareți cari s'au înscris la Medicină. Nu este necesar — și nu e locul — să exemplificăm. Măsura era la locul ei și oricine a înțeles utilitatea medicilor pentru conservarea sănătății neamului, n'a putut decât să se bucure de afluența excepțională de studenți pe care au cunoscut-o în anii din urmă Facultățile noastre de Medicină.

Cu toate acestea, după cum ne informa nu de mult, pe cale parti-

culară, un distins membru al Corpului medical universitar, numărul doctorilor promovați anual de ele abia ajunge să acopere golurile ce se ivesc în rândurile practicanților acestei profesii prin decese și cine știe ce neputințe și rele întâmplări. Ori, după câte știm, cercetările meticuloase făcute în alte țări — cercetări acceptate ca normative și la noi — ar trebui să avem un medic pentru fiecare o mie cincisute de locuitori.

De acest raport, între medici și eventualii pacienți ai lor, suntem departe. Urmarea este că sănătatea neamului suferă, pentru că lipsește modalitatea supravegherii ei riguroase, lipsesc medici în număr îndestulitor.

Și dacă astăzi, când Facultățile de Medicină sunt atât de populate, sporirea corpului medical se va face tare cu anevoie, ce va fi după războiu, când cine știe ce alte cariere vor ispiti tineretul nostru școlar?

Din acest punct de vedere, înmulțirea Facultăților de Medicină se impune. Statul nu va face obiecțiuni, pe motive de ordin financiar tocmai pe acest tărâm care interesează într-o măsură de considerabilă măsură conservarea și sporirea vitalității neamului.

Universitățile, și mai puțin. Problema încadrării viitoare — sau viitoarelor — Facultăți de Medicină în angrenajul lor, e o chestiune de ordin tehnic pe care o vor soluționa cum e mai bine.

Dorința noastră e ca o Facultate de Medicină să funcționeze la Sibiu. Alții, o vor altundeva. Și vrea lor este fără îndoială laudabilă. Dar tradițiile și prestigiul cultural al Sibiului românesc de astăzi îi dă întâietate față de oricare alt oraș de dincoace de munți: Temelia unui centru universitar propriu a fost pusă prin înălțarea Academiei teologice „Andreiane” la rang de Facultate.

Să nu se uite, apoi, poziția geografică a Sibiului. Țara Făgărașului, regiunea Târnavelor și Oltenia de sus gravitează în spre acest oraș. O Facultate de Medicină la Sibiu ar fi o adevărată binefacere pentru regiunile amintite.

Auzim bucuroși și cuvântul altora. Cu o condiție: să fie rostite senin, „sine ira”... „T. R.”

POESIE

Răsai asupra mea

de M. Emtrescu

Răsai asupra mea, lumină lină,
Ca'n visul meu ceresc de-odinioară,
O, Maică sfântă, pururea Fecioară
În noaptea gândurilor mele vină,

Speranța mea, tu n'o lăsa să moară,
De și a fost adânc noian de vină;
Privirea ta, de lacrimi calde plină,
Indurătoare-asupra mea coboară.

Străin de toți, pierdut în suferința
Adâncă a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic și n'am tărie.

Dă-mi tinerețea mea, redă-mi credința,
Și reapari din cerul tău de stele,
Ca să te-ador deacum pe veci, Marie!

Prăznuirea

zilei de 1 Decembrie

București 30 — Vineri 1 Decembrie a. c., se va prăznuși — ca și'n alți ani — alipirea Ardealului la Patria-Mamă, săvârșită în Alba-Iulia, la 1 Dec. 1918.

În toată țara se vor oficia servicii religioase, cu participarea capilor autorităților.

Școlile nu vor ține cursuri.

Schimb de telegrame

București 30 — Majestatea Sa Regele Mihai I a primit un răspuns cordial la telegrama pe care a adresat-o dlui Mihail Ivanovici Kalinin, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, în 7 l. c., din prilejul aniversării revoluției ruse.

Consiliu de Miniștri

București 30 — Ieri la ora 17 Consiliul de miniștri s'a întrunit sub președinția dlui General de Corp de Armată Adjutant Constantin Sănătescu.

Au fost discutate probleme în legătură cu aplicarea armistițiului, a fost adoptat proiectul de lege pentru lichidarea Centrului Național de Românizare, ș. a.

Winston Churchill septuagenar

Ieri 29 Noembrie, dl Winston Churchill, primul ministru al Marii Britanii, a împlinit respectabila vârstă de 70 ani.

Aniversarea aceasta îl găsește plin de vigoare și de-o neinduplecată energie.

Omul care a rezistat agresiunii germane cu o nesdruncinată încredere în isbânda valorilor morale, conducând un războiu din cale-afară de greu, este astăzi simbolul luptei anglo-saxone împotriva tiraniei care a încercat să sugrume libertatea popoarelor lumii.

Poporul român se asociază cu entuziasm la omagiile înflăcărâte pe cari i le aduc din acest prilej compatrioții săi și toate națiunile dornice de pace și prosperitate.

Se amână

Festivalul național cultural, pentru ajutorarea răniților din spitale ce trebuia să se țină în 3 Decembrie 1944, se amână pe Duminică 10 Dec. 1944, ora 4 p. m. Biletele vândute sânt valabile pentru această dată, — ne face cunoscut Crucea Roșie filiala Sibiu.

Dați sânge pentru ostașii răniți în luptele de desrobire a Ardealului.

Trupele canadiene

Londra 30 — Ieri trupele canadiene de pe frontul de Vest au luptat pentru întâia oară în acest războiu pe teritoriul german.

Preschimbarea rublelor

București 30 — Ministerul Finanțelor și Banca Națională a României atrag atențiunea celor interesați că astăzi 30 l. c. este ultimul termen de preschimbare a rublelor și Leilor sovietici.

Nu-i azil

Elveția, care adăpostește în prezent cam 100.000 de refugiați, declară prin ministrul elvețian al apărării naționale că Elveția e posibil să nu mai acorde azil trupelor ce se refugiază pe teritoriul său.

Invățătura zilei

Ferește-te de privirile cele nebune
și neînțelepte, știind că ele nasc vrăjbi.

II Timotei 2, 23.

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:
Vineri 1 Dec. — Pr. Naum
Sâmbătă 2 Dec. — Pr. Avacum

Conferință

Londra 30 — Dl Kuznețov, conducătorul delegației muncitorești sovietice, a declarat că în cursul lunii Februarie 1945 va fi convocată o conferință internațională.

Discursul

M. S. Regelui Angliei

Londra 30 — Majestatea Sa George VI, Rege al Angliei și Impărat al Indiei, a rostit ieri un discurs important, din prilejul redeschiderii Parlamentului britanic.

După ce a trecut în revistă strălucitele victorii ale Națiunilor Unite împotriva agresiunii germane și japoneze, Suveranul a insistat asupra aportului adus în lupta comună de către aliați: Statele Unite ale Americii, URSS, Republica chineză și Franța, și-a dat expresie bucuriei Sale pentru eliberarea teritoriului Franței, Belgiei, Olandei, Luxemburgului și a altor țări copleșite de nemți. Eliberarea celorlalte națiuni oprimate este în curs.

Majestatea Sa Regele George VI a elogiat vitejia ostașilor aliați și munca popoarelor din imperiul britanic și din Commonwealth, așezată la temelie câștigării războiului și a făuririi unei epoci de pace și prosperitate universală.

În încheiere, Majestatea Sa a stăruit asupra proiectelor economice ale guvernului Său, care se preocupă îndeaproape de normalizarea vieții pe continentul european, proiecte cari se realizează încă de pe acum.

Atențiune!

Neobșita tipărită șaguniană ne-a scos și în acest an, de sub teascurile sale, folositoarele Calendare de masă:

„Bunului Creștin“

și

„Oastea Domnului“

pe anul 1945

Sunt cele dintâi calendare cari au apărut în vitrină, de aceea comandați din vreme exemplarele ce Vă sunt necesare, pe adresa de mai jos:

LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ SIBIU Strada Mitropoliei 45 SIBIU

La comenzi de peste 10 ex. se dă rabat Exemplarul Lei 150.- + Lei 70.- porto postal

Răspândiți cu drag

Telegraful Român

Redactor responsabil, Prot. Dr. D. Stănilăscu

Vitrina cărții

O carte de mare succes

Istoria Românilor, de Prof. I. Lupăș, membru al Academiei Române. Editura „Dacia Traiană” S. A. 1944. — Pg. 544. Lei 890.

Prima ediție a manualului, alcătuit de Prof. I. Lupăș, datează din anul 1921, după ce în anul premergător autorul primise, dela Secretariatul general al Instrucțiunii publice din Cluj, însărcinarea de a scrie un manual de istoria Românilor într-un stil „cât mai apropiat de graiul popular”.

A cincea ediție urmează după opt ani, în 1929.

A zecea ediție este din anul 1935; iar cea mai nouă, a cincisprezecea, e din anul curent, 1944. Cartea a ajuns, în timpul de 23 de ani 15 ediții, ceea ce reprezintă un adevărat record în apariția cărților de istorie pentru școlile românești.

Lucrarea istoricului român, cu bun renume în țară și străinătate, nu conține lecții școlare de învățat pe de rost, ci ne pune la îndemână o lectură întremătoare și ziditoare, menită pentru viața școlară și extrașcolară.

Autorul cercetează și scoate la lumină comorile de știință istorică, tălmăcindu-le în limba simplă și înțeleaptă a celor mulți, în scop ca cetitorul sau ascultătorul să pătrundă, fără silnicie, în adâncimea adevărilor din istoria neamului românesc.

Priceperea și însușirea unui bun dascăl va contribui, firește, în mare grad, ca tineretul școlar să îndrăgească această expunere justă a realităților istorice, privitoare la trecutul și prezentul poporului nostru de pretutindeni.

Cu deosebire, în materie de istorie transilvană, autorul, ca cel mai veritabil specialist, vine în ajutorul profesorului de liceu, având în vedere latura morală și națională în formarea sufletească a școlărilor, îndrumate spre idealismul sănătos ca scut puternic pentru viitorul ce și-l croiește. Dar cartea se adresează nu numai tinerimii studioasă, ci se recomandă nu mai puțin tuturor autodidacților. De fapt, a și străbătut în numeroase cămine de cărțurari, înregistrând astfel un succes covârșitor, cum mărturisesc toate dările de seamă scrise de croniciarii ziarelor și de autoritățile școlare, slăvind pe un mare istoric transilvan și iscusit profesor psiholog.

Nu putem sublinia, din bogatul material cuprins în Istoria Românilor a profesorului I. Lupăș, toate capitolele de seamă, cu marile figuri care au țesut istoria neamului, — amintim, în treacăt, din timpuri mai nouă: *Progresele României, pregătirea sufletească pentru unirea definitivă a românilor* (p. 456); *Situația românilor în epoca lui Andrei Șaguna* (p. 456). Din istoria mai veche: *Insemnătatea domniei lui Mihai Viteazul și urmările ei*; *Literatura, cultura și arta română în veacul al 17-lea*, apoi în al 18-lea, caracterele acestor epoci, etc.

O carte plină de viață, cum rar se întâlnește. e. h.

EXTERNE

Paris 30 — Ieri, Generalul De Gaulle a sosit în orașul sovietic Baku. De-acolo, dsa a plecat cu un tren special spre capitala URSS.

Roma 30 — Criza de guvern continuă. Principele Umberto, locotenentul regal al Italiei, a însărcinat cu formarea noului guvern pe fostul prim-ministru dl Ivanoe Bonomi.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în ziua de 29 Noemvrie:

În Ungaria de Nord-Est trupele române au atins râul Bodrog pe un front larg.

În munții Bück, vânătorii noștri de munte sunt angajați în lupte grele.

La Nord-Est de Budapesta am cucerit două înălțimi importante.

Frontul ungar

București 30 — Comunicatul mareșalului Stalin anunță trecerea Dunării pe la Nord de Drava. Au fost ocupate 330 localități, între care Mohaci și Pecs.

În sectorul de Nord al frontului ungar, trupele sovietice au ocupat orașul Eger, la 60 mile Nord Est de Budapesta.

Frontul Apusean

București 30 — Armata I-a canadiană a fost transportată la

frontiera germană. Americanii au atins râul Ruhr pe un front larg.

Londra 30 — Armata a IX-a luptă lângă Jülich, la mai puțin de 5 km. de Düren. O bună parte din regiunea industrială denumită Saar a fost ocupată, ajungându-se la 14 km. de Saarbrücken. La Nord de Mulhouse, francezii au încercuit un mare număr de germani.

Extremul Orient

București 30 — În noaptea de 28—29 Noemvrie a fost atacat un convoi japonez, care mergea spre insula Leythe, în apele Filipinelor. Au fost scufundate trei distrugătoare, precum și 10 vase din convoiu.

Activitatea aeriană

Londra 30 — Avioane de tip „Mosquito” au atacat obiective la Duisburg, Dortmund, și Hanovra. Alte 1000 bombardiere, escortate de circa 1000 avioane de luptă au atacat obiective din Germania, fără să întâmpine vreo rezistență serioasă. Numai 4 bombardiere aliate au fost date lipsă.

ȘTIRI mărunte

Paris 30 — Dl Henri Bonet a fost numit ambasador al Franței la Washington.

New-York 30 — Federația muncii a cerut ca după războiu să fie trimiși atașați de muncă pe lângă reprezentanțele diplomatice din străinătate și să nu se facă nici o restricție în regimul muncii pe motive de origine etnică, religie sau culoare.

Dați-vă obolul pentru cei din Moldova și Ardealul de Nord.

Înaintarea în Ungaria

— Un ordin de zi al Mareșalului Stalin —

Moscova 30 — Ieri, Mareșalul URSS Iosif Visarionovici Stalin a dat un ordin de zi către Mareșalul URSS Tolbukin, în care anunță că trupele sovietice de sub comanda sa au forțat Dunărea pe la Nord de râul Drava și au cucerit orașele PECS și MOHACI, precum și alte câteva sute de localități.

Unitățile cari au obținut această răsunătoare isbândă vor purta numele: „Dunărene”.

Aseară, Moscova a salutat victoria trupelor Mareșalului Tolbukin cu câte 20 salve trase de cele 224 tunuri din Kremlin.

Moscova 30 — Trupele celui de al doilea front ucrainian, comandate de Mareșalul URSS Rodion Yacovlevici Malinovski, au cucerit ieri orașul maghiar EGER.

Personalitatea dlui Stettinius

Presa și radio-urile americane se ocupă pe larg de personalitatea noului ministru de externe al Statelor Unite ale Americii.

Retragerea dlui Cordell Hull dela cârma departamentului de Stat, din motive de sănătate, a stârnit emoție și regrete adânci în toată lumea. Dl Churchill a fost printre cei dintâi bărbați de stat cari au omagiat personalitatea și opera acestui lucid „constructor al lumii de mâine”.

Dl Eduard Stettinius, care a fost chemat să-i continue opera, este tânăr: are abia 44 ani. Dsa vine din cercurile marelui industriei americane. A deținut funcțiuni importante în concerenele „General Motors Corporation” și „United Steel (oțel) Corporation” și a fost multă vreme administrator al Serviciilor de împrumut și închiriere.

Ultima oră

Moscova 30 — La Moscova s'a ținut un congres al academicienilor filologi, la care s'a discutat limba din povestirile lui Krilov.

București 30 — Măine, 1 Decemvrie întreprinderile particulare vor lucra, iar prăvăliile vor fi deschise.

Moscova 30 — La Harkov s'a comemorat 150 ani dela moartea poetului și filosofului ucrainian Grigore Scovoroda. Opera lui politică principală se întitulează: „Grădina cântecelor divine”.